

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 4. oktobra. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

Na ruskom bojištu ništa nova.

Talijansko bojište.

Položaj je na jugozapadnoj fronti nepromijenjen. Na visoravni Lavarone i Folgarije nije neprijatelj jučer ponovio svoje napore.

Srpsko bojište.

Nase čete poduzele su od granice Drine četovanje u srpsko područje. Učinilo se zarobljenike. Inače nikakvih osobitih događaja.

Zamjenik poglavice generalnog stožera pl. Hofer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 4. oktobra. (D. u.) Iz veličkog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište:

Engleske su navale ručnim granatama na našu utvrdu sjeverno Loosa opet suzbi. Kod svojih zalisnih navala na ovu utvrdu gubili su Englezi osim drugih jako značajnih podataka na ranjenima i na mrtvima, preko 80 zarobljenika i našim rukama se dva hitala laguma. Dio opkopa, što su ga Francuzi zaposjeli sjeverozapadno Givenchyja, opet smo jučer osvojili i zaplijenili 4 strojne puške. U Sampanji palo je neprijatelj topništvom žesće na naše pozicije sjeveroistočno Souaina, gdje smo i zaprijetili neprijateljsko napredovanje našim topništvom. Kod Vauquois bacili smo u zrak lagume, prije da je uspjelo neprijatelju te razoriti mnogobrojne neprijateljske roveve. Neprijateljski su letjivci nabacili Biachesintwaast bombami te su usmrtili jednog stanovnika a da nisu nanižili druge štete.

Istočno bojište.

Vojna skupina Hindenburgova.

Nakon svojih poraza, koje su pretrpjeli 3. oktobra, obnovili su jučer Rusi navale samo slabijim silama, koje smo lako odbili. Kod ostalih vojnih skupina ništa novoga.

Vrhovna vojna uprava.

Ententa.

Tužbe u Italiji.

Lugano, 5. oktobra. Chauvet, ravnatelj lista „Popolo Romano“, tužio je list „Idea Nazionale“ i rjezičnog glavnog urednika Moncellija iz nedjelje, koja je je teretila, da je branio austrijske interese. „Idea Nazionale“ tužila je na to Chau-

veta radi spijunaze. Rasprava protiv lista „Idea Nazionale“ imala se vršiti jučer, ali je odgođena, dok ne bude odlučena tužba radi spijunaze. Protiv maršena Cappelli je također u toku živalno gibanje radi toga, što se izjavio protiv rata. On se je već morao odreći predsjedništva geografskog društva, te se ide sada još i zatim, da se ga prisili, da se odreče njezina potpredsjednika u komori i predsjedništva međunarodnog poljodjelskog zavoda.

Francuski ratni materijal za Rusiju.

Budimpešta, 5. oktobra. Prama vijesti iz Braile bilo je proslg ponedjeljka ukrucano na više brodova francuskog materijala, što je namijenjen za Rusiju.

Ruski vojni obevezanici u tuđini.

Kopenhagen, 5. oktobra. „Novoje Vremja“ javlja, da se moraju svi vojni obevezanici Rusije, koji se nalaze u tuđini prijaviti u vojsku u najbližu državu, gdje borave. U obzir dolaze: Francuska, Engleska, Belgija, Italija, Srbija, Crna Gora, Japan i Kanada.

Novi talijanski ministar.

Rim, 5. oktobra. Nasljednikom ministra Viale, imenovan je viceadmiral Camillo Corsi. Rodjen je u Rimu 13. maja 1860. U svoje je vrijeme sudionistvovao u ratu u Eritreji i Libiji. Kao povod odstupa ministra Viale navodjuje se zdravstveni razlozi, dok drugi vjeli, da je on bio protiv toga, da Italija sudionistvoje u Dardanelskim i Maloj Aziji. Ako je zadnje istina, onda nastoje novog ministra znači, da će Italija započeti rat na moru protiv Turske.

La città di Trieste.

Milano, 5. oktobra. „Secolo“ javlja, da je u Palermu imao biti spusten u more novi parobrod imenom Giolitti. Uprava je skvera promijenila ovo ime u „La città di Trieste“. No kud poručiva je brod zapleo i tako se je spustanje broda moralo preijeti na bolja vremena.

Zajam u Americi.

Amsterdam, 5. oktobra. Reuter javlja iz New-Yorka: Firma Morgan i dr. koja izdaje francusko-engleski zajam, javlja, da je jedan od najvećih bogataša potpisao 30 milijuna zajma. Jučer bila je velika svečanost u počast englesko-francuskog povjerenstva, na kojoj je došlo do velikih izražaja simpatija za ententu. Bivši američanski poslanik u Londonu, Ohvate, nazvao je rat kao borbu između slobode i ropstva.

Nutarnji položaj u Rusiji.

Moskva, 5. oktobra. Prigodom uapšenja radnika donasa „Ruskoje Slovo“ vijest, da je trgovački ministar pripocio ministru unutrnjih poslova, da obzirom na radnje municije postupa oprezno napram radnika i da ne uprabljuje nepotrebne

prislana sredstva. Ministar je unutrnjih poslova odgovorio, da je i on istog mišljenja, te da će samo u najskrajnjem slučaju biti stroj.

Ententini zajam u Americi.

London, 5. oktobra. Reuter javlja iz New-Yorka: Listovi javljaju, da je englesko-francuski zajam skoro već potpisan. Misli se, da je potpisano više negoli se zahtijevalo.

Sloboda štampe u Rusiji.

Stockholm, 5. oktobra. Sloboda štampe u Rusiji, radi koje je zadnjih sedmica bilo toliko veselja, rekli da je bila kratkotrajna. „Novoje Vremja“ piše, da je reforma o slobodi bili opet stegnuta. Prestaje slobodna riječ u novinstvu i svaka kritika. List pozivlje vladi, da toga ne čini.

Rusija ima prednost.

Lugano, 5. oktobra. Ruski ultimatum proizveo je u Rimu veliki utisak. „Giornale d'Italia“ javlja, da je Somino izjavio, da je Rusija ovaj korak potinila sporazumno sa ententom.

Socijalni demokrati za mir.

Lugano, 5. oktobra. (D. u.) Kod skupštine socijalnih demokrata u Monzi, koji je pristuovstvo 18 socijalističkih frakcija pokrajine Milana podvrgio se ostroj kritici djelovanje gradskih vlasti i ustanovio, da se sve općine u Italiji nalaze u žalosnim prilikama. Vlada bi se morala zauzeti radi pomanjkanja radnja u poljodjelstvu i industriji. Skupština je na koncu izrazila želju za skorajšim mir.

Balkan.

Bugarska mobilizacija.

Milano, 5. oktobra. „Corriere della sera“ javlja iz Bukaresta: Bugarska je mobilizirala sve vojnike do 48. godine. Bugarski državljani ispod 45. godine ne smiju preći granice. Mobilizaciji uslijedio je opasno stanje. U zahtje se je dane otposlato čete na rumunjsku granicu.

Talijanci na Balkanu.

Lugano, 5. oktobra. Prema jednoj vijesti, sudionistvo će Italija na Balkanu sa 50.000 vojnika, koja se ne će iskratiti u Solunu već na kojoj drugoj točki na Balkanu.

Mobilizacija u Grčkoj.

Carigrad, 5. oktobra. „Tanin“ prima iz Atene: Pučanstvo je hladno primilo opću mobilizaciju, jer narod ne želi, da se Grčka upušta u poslovevo za obranu Srbije. Kralj je na mobilizaciju pristao, da mu se ne predubacije e prijatelj Njemačke. „Tanin“ jamči, da se Grčka nije vezala u ničem sa ententom. Kralj je odbio ponudu Francuske, koja je Grčkoj donala 100 milijuna franaka.

Putnik o položaju u Srbiji.

Budimpešta, 5. oktobra. Putnik je u zadnjem krunkom vijeću izvjestio, da vidi Srbiju u ratu na trim frontama: sa sjevera, zapada i juga će neprijatelji nasrnuti u Srbiju. Doduje je vojska svježa i ima ratnog materijala, duh je vojske izvrstan, došlo se teskih topova od saveznika, nu mora se računati na velikom premoći neprijatelja. Bude li poraz uslijedio na jednoj strani, mogla bi brzo pasti odlika. Na preukivku se pomoć saveznika ne može računati.

Bugarska pred ratom.

Stockholm, 5. oktobra. „Birserija Vjedomosti“ javlja iz Sofije: Radoslavov je izjavio vodjama vladinih stranaka: Mi stojimo pred ratom. te moramo braniti naše nacionalne interese. Mi moramo oduzeti našim neprijateljima sve ono, što su nam pred dvije godine oteli, da tako zadovoljimo naneseno uvredi.

Zatvorenje bugarske granice.

Stockholm, 5. oktobra. Iz Sofije se javlja: Bugarska je zatvorila granicu svim inozemcima izuzevi državljane centralnih vlasti. Telefonski je saobraćaj sa Rumunjskom prekinut.

Vijest iz Italije o Balkanu.

Lugano, 5. oktobra. U zadnje se je dane držalo u Rimu, da će Bugarska biti mirovoljubiva, nu sad su počeli biti u tome skeptični. Ententa je počela u Sofiji prijetiti, jer još nije dobila odgovora na njezinu zadnju notu. Misli se, da se je Bugarska posve pridružila centralnim vlastima. Jučerasnjem je ministarskom vijeću pristuovstvo zatjenik sefa stožera, Porro, državni tajnik Dallogio i novi ministar Corsi. Rumunjski se držki naprav entente rezervirano, dok je Grčka zahtijevala 30 milijuna predjuma za mobilizaciju.

Ruski ultimatum Bugarskoj.

Petrograd, 4. oktobra. (D. u.) Službeni ultimatum Rusije Bugarskoj bio je predan ministarskom predsjedniku Radoslavovu jučer u 4 sata popodne.

Sa bojnih poljana.

Zahvalna brzobjavka cesara nadvojvodi Fridrihu.

Beč, 5. oktobra. (D. u.) Iz stana ratnih dopisnika se javlja: Na brzobjavku četitku nadvojvode Fridriha u ime sveukupne oboružane sile cesaru prigodom Prenzisvenog imendana, stigao je sljedeći odgovor: Primio sam toplom zalvalom četitke, koje su me u velike razveselile, što ste mi Vi, Moj dragi fedmaršalu, Mojem današnjem imendanu u ime sveukupne oboružane moći podastri. To me osobito razveselilo u čvrstoj vjeri o borbi, koja napunja Vas i Moju hrabru vojsku. Ja znam cijeniti, što je dosada doprinjela

AUGUST ŠENOVA.

Kanarinčeva ljubovca.

(Dalje.)

„Dobro je,“ rekoh, „dite, a ja eću sad na posao.“

„Dobro, al mi revno zvaj kuću!“

„Ne boj se, Lucio! Ja već znam, što treba.“ odgovorih i odoh.

Nijesam bila ni na pú puta prevaila, al mi je u jedamput pozilio, te nijesam mogla dalje. Povratih se u svoju sobicu, da malo podinem. Mačuha me nije bila opazila. Već do legnem, al u vrhu pod prozom tornja nek razgovar. Pričim se nehotice k prozoru. Lucija je govorila sa svojim „bratićem“.

„Sreća,“ reče Lucija, „da je stari na duže vremena otisao, dragane moj! Večeras nam valja otići.“

„Pa dobro, ajdmo, draga Lucija,“ odvrati bratić poljubiv mačuhu.

„Pisala sam ti u grad, da ovdje nijesam sigurna. Nesretna ona rugoba Amalija ina kod sebe moje pisma, svaki čas može me odati. Tu sam gotovo njezina ropkinja. Kušala sam joj prijateljski izmamiti pisma, al mudra je zmiija, ne da ih. U ostalom nemamo tu ništa više tra-

žili. Svoje sam si osigurala. Tu je sve obrano i za kratko, mislim, mora se sve gospodarstvo raspasti. Hvia Bogu, te eću se toga dosadnoga jarna starčeva riješiti. Ja mi nijesam kriva, da je lud, te se je prevariti dno.“

„Al, draga Lucijo,“ odgovorih „bratić,“ čini mi se, da tu ima jošte novaca, nešta si mi govorila, da „ružna cura“ ima materinstva.“

„Otišo s Bogom!“ nasimja se Lucija. „Govorila sam mu toliko o tvom veličaznom potihvatu, o špekulaciji s dugami, koji trenu navala. Rekeh, da će i na njeza pastli lijev dobitak, pri tom sam ga naravski gladila i dragala. Prije desetak dana donese mi novce.“

„Al ti mi ništa ne reče, Lucio!“

„Čekala sam do zgodne. Nu eću! Ludi starac izvadi novce iz javne blagajne, pošto mu je neki prijatelj obećao bio zajam. Prijatelj je iznevjerio, moj starac bijaše u škripcu. Tružio je, da mu ih povratim, al ja odvratih, da si ih već otpremio. Tad ga svjetovalo, neka iše materinstvo od Amalije, koja da je punoljetna i nek joj otkrije u kakvom se škripcu nalazi. Lenič učini po mom savjetu, pa je bome i uspio. Amalija mu

je ustupila sve svoje, a podje u grad, da dige novce i da ih vrati u kasu.“

„To je dakako drugi posao,“ nasimja se „bratić.“ Dakako, tu valja odmah čistići mjesto.“

„Da izvedem svoj polhvat sa dužicami.“

„Ila, ha, ha!“ odvrati joj „bratić,“ nikad ne bih bio poinsile, da će Lucijin dragi od mladosti i kazalnim plesać postati tvojim „bratićem“ i špekulantom sa dužicami.“

„Evo sad eću da popravim ono, što ti skrivih pojegnuvši s bogatim trgovcem i zavukavši se kasnije pod krinku gospodaranta.“

„Gdje sam te sretno uvrebao, Lucijo.“

„A nijesam li te vazda lijev pomogala, novaca ti sijjala odavle?“

„Jesi, jes! Dobro je sad. Večeras dake!“

„Da. Ajde da pospreim stvari. Kad se starac povrti, naći će gniježdo prazno. Za sjeme mu ostavljam rugobu Amaliju.“

Tako, — nastavi starica, — govorile među sobom te dvije proklete duše, a zatim podjose dalje u vrt. Ne mogu vam reći, mliotivij gospodine, kako mi je bilo pri duši. Zemlja, drveće, nebo, sve se

okretalo oko mene, mračilo mi se, maglilo pred očima, htjela sam kriknuti, nijesam mogla. Padoh kao bez sebe. Povrativ se k svijetli, sjedoh na stolicu, počeh razmišljati. Glava mi je teska bila kao od olova, drhtala sam sva, nijesam se mogla dovinuti misli. Razbojnic! Razbojnic! U takve smo sake pali! Da nas opijene, mušete! I ono zadnje moje imanje istrgume mi ljute zvijeri u čovječjoj spodob i ruku! Ne eću, viknuh, i odluh tvrdio zaprijetiti zlopacko djelo tih varalica. Ali kako? Domsiljala sam se ovomu i onomu, ne nadjoh pravoga načina. Imanje nase bilo je prilično osamljeno, najbliži susjed bio nam je župnik. Krado-meniše napisah mu pisance, umolih ga, neka svakako k meni dodje; muskarac je, mogno bi zlo zaprijetiti. U sluge se nijesam uzdala. Sinučinac me mrzila radi moje strogosti, a pristajala uz mačuhu radi njezine listjeje prijaznosti, pa je znala, da ju otac u svem sluša. Sluga se povrti sa pisanceom, župnik je bio otišao u grad k sudu. Nijesam imala ni živa pomoćnika, a vrijeme je isto bez obzira. Zdvajala sam, al i u zločevnju ne odah ni trenom ni migom, da sam varalicama usla u trag. (Dalje sljedi.)

kvih obveza niti prama Turskoj niti prama sredinjim vlastima. Sve ovisi o tome, na koji bi način mogla Bugarska dobiti Makedoniju.

Promet u Bugarskoj.

Sofija, 4. oktobra. Vladin list „Eho de Bulgare“ javlja: Rumunjski ministar javnih radnja stigao je u Rusčuk, da vodi pregovore radi prevoza robe kroz Rumunjsku, što je namijenjena za Bugarsku. U Rumunjskoj imade veliki broj posiljaka namijenjenih za Bugarsku.

Blokada bugarske obale.

Budapest, 4. oktobra. Prema nekim novinskim verzijama hoće, da ententa sa svojim pomorskim silama u egejskom moru blokira centralnu bugarsku obalu. Strategija gospodarskoga pomorskog rata poznaje — kaže „Pester Lloyd“ — više vrsti blokada, no lakve se blokade često proglašuju, ali ne izvode. Ententimim preduzetim mjerama protiv pomorske trgovine centralnih vlasti nedostaje pravna podloga „efektivne blokade“, ali za ententu povoljan geografsko-stratejski položaj čini, da se postigne njezin cilj. Ina li ententa pravo, da slične stvari preduzima protiv neutralne Bugarske? Prema nazorima se dra. Ernesta Mollera-Meingingena u njegovom glasovitom djelu mora neutralnim zemljama pustiti slobodna trgovina bez obzira na rat i na zaraćene stranke. Ententa može da krši te principe sa svojim najavljivanjima. Kako stvari faktično stoje — drži „Pester Lloyd“ — ne će imati enteta u tom efektivnom uspjehu sa blokadom bugarske obale. U egejskom moru krstare njemačke podmornice, čije je strahovito djelovanje poznato.

Radoslavov kabinet nije uzdrman. Sofija, 4. oktobra. „Bugarska brzojavna agencura“ javlja s obzirom na u izvanjskoj štampi rasirene neispravne ili tendenciozne izvještaje o položaju Bugarske da je ovlastena demantirati sve vijesti o dolasku njemačkih časnika u Sofiju, koji bi imali u svoje ruke preuzeti upravu željeznica i vojno vodstvo. Isto se tako demantira navodna izvjava Radoslavova, prema kojoj će Bugarska za vrijeme, dok traje rat, dobiti od Njemačke mjesečno 50 milijuna franaka, kao i vijest o brojnim uapšenjima, te nastalim nemirima. U Sofiji se nalazi samo jedan njemački časnik i to vojini estate. Što se tiče tvrdnje nekog lista, da kabinet Radoslavov nije pozvan da upravlja sudbinom Bugarske, budući da nema većine, mora se primijetiti, da u parlamentarnoj zemlji kao što je Bugarska, ne bi mogla opstojati ona vlada, koju ne bi u sobranju potpirala većina. Radoslavov kabinet opstoji već preko dvije godine i još nikada nije bio uzdrman, a osim toga politika toga kabineta nema ništa izuzvno. Bugarska se sve dosad nije udaljavala od narućene neutralnosti.

Opsadno stanje u Grčkoj.

Luzan, 4. oktobra. „Matin“ javlja iz Atene: Kraljevska naredba odredjuje, da se u Ateni i Piraju proglasi opsadno stanje. U Ateni su rasirene vijesti, da je ententa obećala ispuniti sve nade Grka, ako potpognu Srbiji.

Dogodjaji na moru.

Torpedovan?

Maasuis, 4. oktobra. (D. u.) U srijedu odvedena je engleska priploćna kraljica, koja se potpaljula, u Dover tegljena po dvjema ribarskim ladjama.

Potopljena njemačka podmornica.

New-York, 4. oktobra. (D. u.) Amerikanski zivinski liječnik Banks, koji se je vratio iz Engleske, javlja, da se je jedan engleski strazarski brod, koji je plovio pod americkom zastavom, približio njemačkoj podmornici, a onda metnulo dolje amerikansku zastavu, i izvjesio englesku zastavu, te potopio podmornicu. Banks, koji se nalazio na brodu „Nicoisan“ rekao je dalje, da su časnici strazarskog broda došli na njihov brod, te im naložili da moraju o stvari sutiti. Banks objavljuje u amerikanskim novinama pismo u kojem veli, da su Englezi pucali na plovajuće njemačke mornare i na one, koji su se penjali na brod „Nicoisan“. Opaska „Volfvoff biroa“: Vijest se odnosi na onaj slučaj, što su ga njemački listovi donijeli dne 8. septembra na temelju vijesti, što su donjeli iz Londona stigli Amerikanci. Njemačka podmornica o kojoj se radi,

morala bi biti samo U 27, za koju se dne 6. septembra javilo, da je izgubljena.

O nesreći „Benedetto Brin“.

Mijanj, 4. oktobra. „Secolo“ prima zanimljivih potankosti o nesreći kraljice „Benedetto Brin“. Kad je vijest bila priploćna Salandri, bio je ovaj duboko dirnut, te je zahtijevao od admirala Presbitero brzojavni izvještaj. Presbitero je zaopovjednik eskadre, kojoj je pripadao „Benedetto Brin“. Kad je stiglo izvješće poslao je Salandra prijepis kralju, Gadorini i vojvodi od Abrusa, zahtijevajući, da se odmah poredi istraga. Uslijed eksplozije, brod nije više za uporabu. Unutarnjost zadnjeg dijela i prostor za strojeve su uništeni. „Benedetto Brin“ bio je admiralski brod. Uzrok nesreći, tvrdi se, bio je krakli spoj, nu misli se, da je pocićen zločin. Trupla, koja su isplivala, dokazuju, da je veliki broj ljudi nasao smrt uslijed eksplozije. Na brodu je bilo 780 momaka i 34 časnika.

„Benedetto Brin“ neuporabiv.

Milan, 4. oktobra. Kako javlja „Messaggero“, stete su na brodu „Benedetto Brin“ takove vrsti, da se brod ne će više popraviti. Brodom je zapovjedao kapetan Faraforini. Između montadi bilo je veći broj učenika topništva.

Sa bojnih poljana.

Francuska ofenziva.

Genf, 4. oktobra. (D. u.) Velika napatost u očekivanju, što su ju prouzročili prvi službeni izvještaji o francusko-engleskoj ofenzivi, prouzročili su veliku nestrpljivost i nervoznost radi polaganog napredovanja. Francusko novinstvo kuša miriti publiku i dokazuje, da bi bilka mogla još dugo potrajati. Sretan početak ofenzive osigurava, da će i dalje operacije sretno uspjeti.

Urota u engleskoj vojsci.

London, 4. septembra. (D. u.) „Times“ javlja: Ratni sud u Dagsau odsudio je 17 vojnika indijske vojske na smrt, koji su pripravljali urotu u regimentu. Imali su piredjane bombe i odrezali brzozajne vijce.

Odlikovanje dardaneliskih junaka.

Carigrad, 4. oktobra. (D. u.) Cesar Franjo Josip podijelio je zaopovjednikom vojske na Dardanelima, maršalu Siman Sanders pasivi veliki križ Leopoldovog reda sa ratnom dekoracijom, viceadmiralu, Souchon pasi i generalu Bresart pl. Schrenkendorfu vojnički zaslužni križ sa ratnom dekoracijom.

Iskrcavanje četa u Solunu.

Pariz, 4. oktobra. (D. u.) „Temps“ javlja: Četvorni je sporazum javio grčkoj vladi, da je Bugarskoj stavljene prijedlogove povukao, kojom se htjelo istu predobiti za rat protiv Turske. Iskrcanje englesko-francuskih četa u Solunu predstoji. U Solun je stigao engleski general Hamilton.

Strahoviti gublci Engleza.

London, 4. oktobra. „Daily Telegraph“ izvješćuje o bojovima u Flandriji: Na pojednim je mjestima uspjelo Englezima, da bajunetskim navalama protjeraju Nijemce iz njihovih jaraka, ali nijesu daleko unapredovali, jer su im zaprijeke od žice spriječile daljnje prodiranje. U bojovima, što su se pri tom razvili, preuzeli su glavnu ulogu njemački pušćani strojevi, koji su zadali Englezima strahovitih gubitaka, pa bi to na zapadnoj fronti moglo imati za posljedice, da se obustavi ofenziva. Uopće je nadasde težak zadatak, da se Nijemci bace iz njihovih položaja. Stoga se moraju strpjeti narodi ententinih vlasti. Prolazne nadaće ne smiju se odviše tragički prosudjivati, jer se pobjeda ne može izvojevati u jedan dan. Javnost ne smije klonuti duhom ni poradi velikih gubitaka, jer bez njih nema uspjeha. Gublci su usilnu vrlo veliki. Dnevno je odlazilo svaka dva sata po jedan transport ranjenika samo u La Chapelle.

Koliko je potopljeno njemačkih podmornica? — Originalni odgovor Balfoura.

London, 4. Oktobra. U doljnoj je kući odgovorio ministar mornarice lord Balfour na pitanje, koliko je njemačkih podmornica potopljeno, da razumije radoznalost interpellantova, ali je podjednako koštoj uvjeren, da ne bi dao očekivanih dragećenih objašnjenja pukom izvaganom

o razorenju njemačkih podmornica. Ina međutim različitih stepena kod potopljenja podmornica: Od bezuvjetne sigurnosti do pučkog naslućivanja mogućnosti. (Odobranje i smijeh.) Nije probitačno, da se takve činjenice upotrebe za statističke podatke. Kad bi se admiralitet ograničio na slučajeve bezuvjetne sigurnosti, zaslaos bi daleko za istinom. (Odobranje.) Kad bi admiralitet spomenuo svaku mogućnost, jako bi pretjerivao.

Borbe u Kaukazu.

Carigrad, 4. oktobra. (D. u.) Kako se javlja iz Erzeruma, vlada, izuzevi manjih čarkanja, na granici ovog vilajeta mir. Turski odjeli otjerali su u istočnom smjeru ruski pješadijski regiment i pješadijski bataljun. Jedan se je turski narednik ovom prigodom osobito iskazao protiv nadmoćnijih ruskih sila. U ruskoj vojsci hara kolera.

Venizelos prosvjeduje.

Atene, 4. oktobra. (D. u.) Venizelos je prosvjedovao kod engleskog i francuskog poslanstva radi povrede neutraliteta, koja je nastupila sa iskrcanjem engleskih i francuskih četa.

Hamilton sa svojom stožerom u Solunu.

Solun, 1. oktobra. (D. u.) Francuska je kraljica i engleske torpednjačke iskralca jučer ovdje engleskog generala Hamiltona sa njegovim stožerom, dalje oko 20 engleskih i francuskih časnika i broj vojnika.

Ofenziva u Elzasu.

Genf, 4. oktobra. Kako se glasa, predstoji velika ofenziva u Elzasu. Osobito u okolici Belforta opažaju se reformacije rezerve, koji su posve nanovo opremljene i opskrbljene s modernim revolverima. Nijemački zrakoplovi posjećuju grad redovito dvaput dnevno bacajući bombe. Od augusta se nije oborilo nijedan njemački zrakoplov, koji lete u velikoj visini.

Talijanske laži.

Beč, 4. oktobra. (D. u.) Iz stana ratnih dopisnika se javlja: Podaci talijanskog izvještaja od 1. oktobra, koji veli, da su talijanske čete navalele od Mrzog Vrh i kod visina Sv. Marje i Sv. Lucije uzprkos izvanrednih poteškoća koje je povisila neugodna godišnja doba i osvojile vrlo jake šanceve i zarobili nekoliko tučeta, ne odgovara istini. Opisane neprijateljske navale protiv Mrzog Vrh bile su obustavljene već iznedju naših zapreka. Posve je lažno, da je zarobljeno nekoliko tučeta austrijaskih vojnika. Protiv visina Sv. Marje i Sv. Lucije nije uopće bilo nikakve prave talijanske pješadijske navale, jer one, što su tamo poduzele, bile su nasom topničkom vatrom dijelom osujećene, a dijelom već u klici uništene. U prostoru Tolmina bilo je zarobljeno od 28.—30. septembra po austro-ugarskim četama 56 talijanskih časnika i 406 momaka.

Ententa.

Ruski ministar u glavnom stanu.

Kopenhagen, 4. oktobra. (D. u.) „Berlingske Tidende“ javlja iz Petrograda: O raspravama ministarskog vijeća u glavnom stanu javlja se: Sasnovi je izvjestio o izvantskom položaju, osobito glede Bugarske. Većina kabineta je za to, da se treba uzeti emerične mjere protiv Bugarske i da se moraju odvažiti Bugarskoj predati i ultimatum.

Položaj u Revalu.

Petrograd, 4. oktobra. Prema jednoj vijesti lista „Riječ“, Revaj je bez ogrjeva i živeza. „Riječ“ ne može toga pojmiti, posto grad nije opsjedan. List veli, da željeznički činovnici nijesu dorasli svojoj zadaći.

Novi ruski aeroplani.

Pariz, 4. oktobra. (D. u.) „Eclair“ javlja: Ruska je vojna uprava pravila pokusne sa gorostasnim zrakoplovima tipa „Sikovski“ koje se je mislilo upotrebiti protiv bombardiranja zrakoplova. Najveća pogreska ovih zrakoplova jest, što je s njima teško vladati.

Konkurencija ratnih zarobljenika.

Bern, 4. oktobra. Francuski „Bataille Syndicaliste“ upozorava vladu, da je puk u Francuskoj vrlo nezadovoljan, što se šalju na posao ratni zarobljenici, i oni otimlju zaradu Francuzima. Osobito se opaža, da unogi lučki radnici ne mogu dobiti zarade zbog jeftinih nadnica kon-

kurenata, zarobljenih Nijemaca. U Saint-Nazare su tako svi radnici u dokovima bez posla, u Havreu moro oko 400 radnika gledati, kao Nijemci rade. Sve je to u korist kapitalista i velikih posjednika, a to bi moglo postati opasno, kada jednom radništvo bez kruha se je i svoje porodice zatraži, da vlada misli, na nje i uredi to pitanje. Sada uopće kapitalisti imadu široko polje za bezakonja, jer su po izlikom, da nema radnika dobavili jeftine tako reći robine Marcéne i Kaile, a sada sto i jos jeftinije radnje ratnih zarobljenika.

Nemiri u Rusiji.

Petrograd, 4. oktobra. Suspendiranje Dume prouzročilo je u Petrogradu i Moskvi razne strajkove u znak protesta. General je Florov izdao izvaju kojoj veli, da je uzemiravanje u zemlji isto tako neugodno kao događajji na bojištu. Radnici drže razne sastanke na javnim ulicama. Njenuje u tvornicama munijece smatra se kao veleizdajnički čin, te apelira na radništvo, veli, da zlatu što ga neprijatelj troši u zemlji u svoju nemira, bit će uskoplojeno ruskom krvlju. Uslijed ovih strajkova i nemira uapšeno je u Petrogradu mnogo osoba, te se vode na sve strane kućne premetačine. Uapšeni su socijalni demokrati Jegorov i Sudakov. Zastupnik Dume, Kerenki, zauzeo se za ove kod ministra unutrnjih poslova, te je zahtijevao, da se ih pusti na slobodu, da se konflikt još više na zaostrije. Knez je Čerbakov obećao, da će nastojati želji udovoljiti.

Razne vijesti.

Sabiranje vune i kaučuka. Uslijed kišovite vremena, nastavit će se sabiranje vune i kaučuka budućih dana. Pustanstvo se upozorava, da se ovi predmeti mogu predati i direktno kod općine. Obzirom na veliku važnost ovog sabiranja ponovno se pozivlje pućanstvo, da daje ove predmete, koji nemaju za pojedina više nikakve vrijednosti, u dobrotvorne svrhe.

Neobičan slučaj sa zarobljenicima. U selu Semelciji kod Djakova interniran je već dalje vremena kod jednoga posjednika jedan mladi ruski zarobljenik iz Irkutskaja u Sibiriji. Mladi Rus je veoma spretn i marljiv u poslu, pa ga je posjednik zavolao tako, da s njime vrlo lijepo postupa. Rus je zato veoma zadovoljan, pa je pisao i svojim roditeljima u Irkutsku, moleći ih, da njegovom dobrom postudave pošalju kakav lijepi dar. To pismo je naravno dugo putovalo, te je zarobljenik istom ovih dana dobio od roditelja odgovor. No tko da opise začudjenje i iznenadjenje ruskoga zarobljenika i njegovog slavanskog poslodavca, kad su iz lista doznali, da se sin semeljačkog posjednika, koji je zapao u rusko ropstvo, nalazi u Irkutsku i radi kod roditelja zarobljenoga Rusa! I sin semeljačkog posjednika se hvati, da s njime vrlo lijepo postupaju, pa mu ništa ne manjka. — Nema sumnje, da će zarobljeni Rus u Slavoniji i zarobljeni Hrvat u Sibiriji, koliko je to moguće u njihovim prilikama, prosveti svoje zarobljeničko vrlo ugodno, jer će i jedni i drugi roditelji s obzirom na svoje sinove, udesiti svoj postupak, a to će svi imati da zaljube zaista neobičnom i čudnovatom slučaju.

Kojice:
Vježbenica talijanskoga jezika za samouke.
Sastavio Barba Mate Balota iz Raše, Mariner od jedampat, a sada solist od „kavalarije od kraja“ u Graacu.
Cijena 1 kruna.
Krvava Košulja ili uspomena iz doline Raše.
Spjevao Vladimir Nazor, c. kr. ravnatelj neteljista u Kastvu, sada pučki ustasa u carskoj vojsci. Cijena 50 fl.
Prodaje se u Papirnici Jos. Krmpotić (Uprava „Hrvatski List“)